

Rocky en Rambo bij de Hoge Raad

Drie uitspraken over honden en bijtincidenten, waarbij 'onder zijn (of haar) hoede' en aansprakelijkheid centraal staan.

In D&M 2014/2 schreef ik over de grijze Stafford/pitbull Rocky en de rottweiler Rambo. Zij hadden op straat een man aangevallen. Ze hadden al eerder iemand gebeten maar liepen zonder lijn en muilkorf rond. De rechtbank achtte bewezen 'geen voldoende zorg dragen voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier' (art. 425 aanhef en onder 2° Sr, *Rechtbank Amsterdam 25 juni 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:4691*).

Het incident met deze honden biedt de Hoge Raad nu voor het eerst sinds 1989 de kans, zich uit te spreken over het bestanddeel 'onder zijn hoede'. Het Gerechtshof Amsterdam heeft niet vastgesteld dat de honden tijdens de aanval onder het feitelijk toezicht stonden van de inmiddels 24 jaar oude verdachte ("in de buurt ben ik de enige Marokkaan met honden"). Volgens de Hoge Raad heeft het hof verdachte desondanks kunnen aanmerken als degene die voldoende zorg dient te dragen voor het onschadelijk houden van zijn gevaarlijke dieren. Aan de eigenaar zal in het algemeen de zeggenschap toekomen over de wijze waarop zijn gevaarlijke dier onschadelijk moet worden gehouden. "Niet is gebleken dat die zeggenschap of zorg op een zodanige manier aan een ander was toevertrouwd, dat alleen die ander zou kunnen worden aangemerkt als diegene bij wie de dieren onder zijn hoede stonden." Advocaat-Generaal Spronken gaat uitgebreid in op de nogal magere parlementaire geschiedenis van artikel 425 Sr en dan vooral van het bestanddeel 'onder zijn hoede'. Met behulp van de toelichting bij onderdeel 1° (hij die een dier op een mens aanhitst of een onder zijn hoede staand dier, wanneer het een mens aanvalt, niet terughoudt) en een paar oudere arresten van de Hoge Raad komt ze tot het oordeel dat alleen iemand, die aanwezig is wanneer het dier een mens aanvalt, tot terughouden van dat dier verplicht is. Voor het 'onder zijn hoede hebben' is fysieke aanwezigheid vereist. Zo uitgelegd bevat artikel 425 onder 2° Sr geen algemene verplichting voor de eigenaar van een gevaarlijke hond, voldoende zorg te

dragen voor het onschadelijk houden van 'zijn' hond. Die verplichting rust op degene die de hond onder zijn hoede heeft, of dat nou de eigenaar is of niet.

Het enige arrest waarin de Hoge Raad het bestanddeel 'onder zijn hoede' uit artikel 425 onder 2° Sr uitdrukkelijk heeft uitgelegd dateert overigens van 1928 – misschien is het toen wel in de voorganger van *Dier&Milieu* besproken! De verdachte in die zaak was de vader van de veertienjarige Pieter Vollaard, die een vijftal koeien hoopte op de Klein Cromstrijenschen dijk onder Klaaswaal. Een van die koeien heeft daar Willempje van der Jagt aangevallen en met de horens een stoot in haar linker zij gegeven. De Hoge Raad overwoog "dat de bewijsmiddelen niets behelzen omtrent het feit dat de vader van Pieter de bedoelde gevaarlijke koe in de zin van art. 425 Sr. onder zijn 'hoede', dat is zijn feitelijk toezicht, heeft gehad. (NJ 1928, p. 250).

Kortom, de A-G meent dat de eigenaar van een dier dat dier niet per definitie onder zijn hoede heeft. Daarvoor is 'feitelijk toezicht' vereist en dat is in de zaak van Rocky en Rambo niet vastgesteld. Het hof heeft bij de uitleg van het bestanddeel 'onder zijn hoede' een verkeerde maatstaf aangelegd. Het middel is terecht voorgesteld.

Nadat de Hoge Raad anders had beslist, heeft Advocaat-Generaal Spronken aanvullend geconcludeerd tot verwerping van het cassatieberoep. Die conclusie heeft de Hoge Raad wel gevolgd. De overige klachten hangen nauw samen met de uitleg van 'onder zijn hoede'. Deze tweede conclusie biedt een interessant doorkijkje naar de relaties tussen verdachte, de honden en zijn familie. "De honden verbleven op een ander adres dan mijn woonadres omdat Marokkanen geen honden in huis mogen hebben. De honden verbleven op het adres van mijn broer te

Over de grijze Stafford/pitbull Rocky en de rottweiler Rambo werd in D&M 2014/4 al geschreven.

Amsterdam. De honden mochten niet bij mijn moeder over de vloer", "Mijn honden waren heel lief. (...) Mijn honden waren niet agressief. Die doen dit soort dingen niet" (maar dat zeggen ze altijd), "Als mij wordt voorgehouden dat mijn broer heeft verklaard dat de pitbull 'Rocky' heet en de Rottweiler 'Rambo' en dat ze allebei van mij waren, dan zeg ik dat mijn broer geen verstand heeft van honden. Die zegt zomaar wat."

Door 'onder zijn hoede' te koppelen aan het eigenaarschap gaat de interpretatie door de Hoge Raad naar de mening van de A-G in de richting van risicoaansprakelijkheid, zoals bekend uit artikel 6:179 BW (De bezitter van een dier is aansprakelijk voor de door het dier aangerichte schade, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij de gedraging van het dier waardoor de schade werd toegebracht, in zijn macht zou hebben gehad). In dit verband mag Jengo niet onvermeld blijven, een kruising tussen Boerboel en Presa Canario, twee soorten die tot de gevaarlijkste ter wereld behoren. Hij had zijn eigen baasje gebeten en zij claimt nu de helft van de schade bij de verzekeraar, waar ze samen met haar partner een aansprakelijkheidsverzekering heeft.